

Innspill til leselyststrategien

Ingvild Alfheim og Hilde Dybvik, på vegne av norskseksjonen ved Institutt for barnehagelærerutdanning, OsloMet

1. Hva mener du/dere er de tre største utfordringene knyttet til lesing og leselyst?

- **At studenter og andre voksne rundt barn leser lite.**

Mange studenter på barnehagelærerutdanningen identifiserer ikke seg selv som lesere. Det er dermed en stor utfordring å få dem til å formidle litteratur og leselyst til barn når de selv skal ut i jobb i barnehagen. Norskfaget i barnehagelærerutdanningen forvalter litteraturen i utdanningen, og må derfor styrkes gjennom nasjonale retningslinjer, som tydelig må løfte fram betydningen av barnelitteratur. Konkret vil flere øremerkede studiepoeng til litteraturundervisningen ved de ulike studiestedene som tilbyr barnehagelærerutdanning gi mer tid i utdanningen og større rom til å arbeide grundig med barnelitteratur og formidling. Det er en forutsetning for å utdanne yrkesutøvere med kunnskap og vilje til å lese for barn i barnehagen. Barnehagens rammeplan (Udir., 2017) framhever betydningen av lesing, men det krever faglig kunnskap og systematisk arbeid for at den enkelte barnehage skal kunne imøtekomme rammeplanens føringer i praksis.

- **Vilkårlig utvalg av litteratur i barnehagene.**

Barnehagenes utvalg av litteratur bærer i mange tilfeller preg av å være tilfeldig. Vi trenger en type innkjøpsordning (øremerkede midler) som sikrer et variert utvalg av litteratur av god kvalitet i barnehagene.

- **Sosiale forskjeller.**

Mange barn får sine første leseopplevelser i barnehagen. Det er ikke alle barn som blir lest for hjemme eller oppsøker bibliotek eller andre litteraturmiddlingssteder, men de fleste barn i Norge går i barnehage. Våre studenter kommer dermed i kontakt med bredden i befolkningen. Vi vet at det er forskjell på om barn kommer fra et såkalt lesende hjem eller ikke. I barnehagen kan man skape situasjoner med lesing som inkluderer *alle* barn. Det kan ha en utjevne effekt.

2. Hva vil være de tre viktigste målgruppene for strategien?

- Litteraturformidlere i barnehager (barnehagelærere), skoler (lærere) og på bibliotek (skolebibliotek og folkebibliotek).

3. Hva bør de tre viktigste tiltakene i strategien være?

- Å studiepoengfeste arbeidet med litteratur i barnehagelærerutdanningen, og styrke etterutdanningstilbudet.
- Øremerkede midler til innkjøp av kvalitetslitteratur til barnehagene med rådgivning fra bibliotek/barnehagelærerutdanningen, slik at boksamlingen er variert og gjenspeiler mange ulike måter å leve på.
- Flere utgivelser av parallellspråklige bøker av god kvalitet.

4. Har dere gode eksempler på hva som bidrar til leselyst?

Lekne og estetiske tilnærminger til barnelitteraturen i barnehagelærerutdanningen og i barnehagene bidrar til leselyst og leseglede og ønske om å lese mer. Barn trenger mange og ulike erfaringer med barnelitteratur i barnehagen. Det forutsetter kunnskap om barnelitteratur og formidling hos barnehagelærerne.

5. Er det andre viktige områder vi må huske på?

Leselyst oppstår ikke av seg selv, men krever kunnskap om litteratur hos formidlerne, og bevisst og systematisk arbeid med barn og litteratur. Lesekampanjer bidrar til økt lesing i en periode, men det må arbeides langsiktig for å bygge en kultur for lesing, og det arbeidet må starte i barnehagene.